

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра мовознавства

НАУКОВІ КОМУНІКАЦІЇ АНГЛІЙСЬКОЮ ТА УКРАЇНСЬКОЮ
МОВАМИ
Силабус навчальної дисципліни

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	Доктор філософії з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку https://surl.li/kqaclo
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Заочна
Рік підготовки, семестр	1 курс, 1-2 семестри
Обсяг дисципліни	5 кредитів ЄКТС / 150 годин, у тому числі, самостійної роботи – 126 годин, лекційних – 4 годин, семінарських – 20 годин
Форма семестрового контролю	Залік, Екзамен
Мова викладання	Українська, англійська / німецька
Інформація про викладачів	Лекції, семінарські заняття, консультації: Подоланчук Ольга Володимирівна – кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри мовознавства Електронна адреса: o_podolanchuk@univer.km.ua <u>Профіль у наукових базах даних:</u> ORCID https://orcid.org/0000-0001-7526-9387 . Семінарські заняття, консультації: Нагорна Ольга Олександрівна - докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри мовознавства Електронна адреса: o_nagorna@univer.km.ua Павлик Ольга Борисівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри мовознавства Електронна адреса: o_pavlyk@univer.km.ua

	<u>Профіль у наукових базах даних:ORCID:</u> https://orcid.org/0000-0002-9060-606X
Розміщення курсу	Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою та Google meet у робочі дні з 9.00 до 17.00. Посилання: https://meet.google.com/xmh-zonc-uib
Консультації	Офлайн консультації: згідно із затвердженим розкладом; Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою та Google meet у робочі дні з 9.00 до 17.00; Консультації до заліку: напередодні заліку згідно із затвердженим розкладом.

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності: ЗК 03. Здатність працювати в міжнародному контексті. Спеціальні компетентності: СК 03. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, опрацьовувати та ефективно використовувати наукову літературу за напрямом досліджень.
Програмні результати навчання	ПР 08. Вміти виконувати оригінальні дослідження в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та міждисциплінарних напрямках, та кваліфіковано відображати їх результати у наукових публікаціях.
Місце дисципліни в логічній схемі	Супутні дисципліни – Управління науковими проектами; Академічна доброчесність та захист права інтелектуальної власності . Наступні дисципліни – Методологія наукової та педагогічної діяльності; Методологія викладання фінансових дисциплін; Методика роботи з науковою інформацією; Теорія аргументації».
Зміст навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 1</p> <p style="text-align: center;">Наукова комунікація як складова наукової діяльності</p> <p>Тема 1. Мовна особистість науковця-дослідника в соціокультурній парадигмі XXI ст.</p> <p>Тема 2. Науковий стиль української мови: загальна характеристика і специфічні риси. 3 історії становлення і розвитку наукового стилю української мови. Мовні особливості української наукової мови</p> <p>Тема 3. 3 історії становлення і розвитку наукового стилю української мови</p> <p>Тема 4. Мовні особливості української наукової мови</p> <p style="text-align: center;">Змістовий модуль 2</p> <p style="text-align: center;">Культура писемного наукового мовлення</p> <p style="text-align: center;">The culture of written scientific discourse</p> <p style="text-align: center;">Kultur der schriftlichen wissenschaftlichen Sprache</p> <p>Тема 1. Наукові тексти різних жанрів: властивості і структурно-сміслові компоненти / Scientific texts of various genres: properties and structural-semantic components / Wissenschaftliche Texte verschiedener Genres: Eigenschaften und Strukturmerkmale</p> <p>Тема 2. Композиція писемного наукового тексту / Composition of a written scientific text / Komposition der schriftlichen wissenschaftlichen Texte</p>

	<p>Тема 3. Мовне оформлення результатів наукової роботи / Language presentation of scientific work results / Sprachliche Gestaltung der Ergebnisse der wissenschaftlichen Arbeit</p> <p>Тема 4. Наукова стаття як самостійний науковий твір / A scientific article as an independent scientific work / Wissenschaftlicher Artikel als selbstständige wissenschaftliche Arbeit</p> <p>Тема 5. Науковий відгук і наукова рецензія / Scientific review and scientific commentary / Wissenschaftliche Rezension</p> <p style="text-align: center;">Змістовий модуль 3</p> <p style="text-align: center;">Культура усної наукової комунікації</p> <p style="text-align: center;">The culture of oral scientific communication</p> <p style="text-align: center;">Kultur der mündlichen wissenschaftlichen Sprache</p> <p>Тема 1. Виступ із науковим повідомленням / Presentation of a scientific report / Vortrag mit dem wissenschaftlichen Bericht</p> <p>Тема 2. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці / Speech behaviour in oral scientific discussion and debate / Sprachliches Benehmen in der mündlichen wissenschaftlichen Diskussion, Polemik</p> <p>Тема 3. Презентація наукового виступу / Presentation of a scientific paper / Präsentation des wissenschaftlichen Vortrags</p>
<p>Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основні джерела</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бахов І.С. English for Post-Graduate Students. Англійська мова для аспірантів і здобувачів: навчальний посібник. Київ: МАУП, 2008. 2. Гарбар І. В., Гарбар А. І. Культура мовлення: навчальний посібник. Миколаїв: НУК, 2023. 228 с. 3. Горошкіна О. М., Шутова Л. І. Науковий текст: особливості мови та стилю : навчально-методичний посібник. Луганськ : Світанок, 2013. 138 с. 4. Горошкіна О., Груба Т. Українська наукова мова: теорія і практика : навчально-методичний посібник. Суми: Університетська книга, 2023. 108 с. 5. Колоїз Ж. В. Українська наукова мова. Кривий Ріг : КДПУ, 2017. 135 с. 6. Кузнецова Г. П., Корчова О. М., Кухарчук І. О., Холявко І. В. Культура мовлення та риторика : навчальний посібник. Глухів : Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2020. 324 с. 7. Культура фахового мовлення: навч. посібник / за ред. Н. Д. Бабич. Чернівці : Книги-XXI, 2005. 527 с. 8. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю: монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с. 9. Семенов О. Українська культуромовна особистість учителя (шляхи її формування в системі професійної підготовки): монографія. Київ: Педагогічна думка, 2007. 278 с. 10. Edward de Chazal & Sam McCarter. Oxford EAP / A course in English for Academic Purposes. Upper-intermediate/B2, Oxford University Press, 2015. 239 p. 11. English for Academics/ A communication skills course for tutors, lecturers and PhD students. Book 1. Cambridge University Press & British Council, 2014. 175 p. 12. English for Academics/ A communication skills course for tutors, lecturers and PhD students. Book 2. Cambridge University Press &

British Council, 2015. 171 p.

13. Freyhoff D., Beketova O., Yzermann N. Wirtschaftssprache Deutsch. Lehr- und Arbeitsbuch, Nova knyha, 2001. 168 S.

14. Guenther Schade. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften. Ein Lehrbuch für Ausländer. Berlin, Erich Schmidt Verlag, 2002, 319 S.

15. Hering A., Matussek M. Geschäfts-kommunikation. Max Huber Verlag, 2000. 240 S.

16. Hogue A. First Steps in Academic Writing (The Longman Academic Writing Series) / A. Hogue. UK: Pearson & Longman, 2008. 229 p.

17. Michael McCarthy & Felicity O'Dell. Academic Vocabulary in Use. Cambridge University Press, 2019. 144 p.

18. Wallwork A. English for Academic Research: Vocabulary Exercises. 2nd printing. Springer, 2016. 203 p.

19. Wallwork A. English for Writing Research Papers. NY: Springer Science Business Media, LLC, 2011. 349 p.

Допоміжні джерела

1. Experimental verification of the efficiency of using interactive technology tools in the humanitarian, professional and practical training of international economists / L. Maksymchuk, N. Sobol, N. Bidasiuk, K. Oleksandrenko, O. Pavlyk. Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala. 2019. Vol. 11, no. 4. P. 147–163. (Web of Science)

2. Mudrakov V., Pavlyk O., Dudchenko V., Napchenko O. Ukrainian Orthodox: national identification of churches during the Russian-Ukrainian war. Analele Universitatii Bucuresti. 2022. Vol. XXIV, issue 2. (Web of Science, Scopus)

3. Nahorna O. The role of cyber neologisms in modern English-language Internet discourse. Закарпатські філологічні студії. 2025. №37. С. 171–176.

4. Nahorna O., Nahorni Ya. Political Neologisms in Modern English: Pedagogical Approaches to Contemporary Word Formation in ESL/EFL Classrooms. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2025. №2 (32). С. 717–728.

5. Tamozka, I., Podolianchuk O., Ilchenko, I., Luhova, D., Snikhovska, I. Pragmatics and linguistic communication: the study of language use in real communicative situations, including linguistic politeness, convergence, and mutual understanding *Стаття AD ALTA JOURNAL OF INTERDISCIPLINARY RESEARCH. VOL 13. ISS.2.PP. 99-104. SP.ISS.51.2023* (https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130236/papers/A_17.pdf).

6. Tarnavska T., Glushanytsia N., Akilli E., Nahorna O., Kostenko D. Professionally Significant Personality Traits and Soft Power Skills Development in ESP Teaching. *Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on CALL*, 2023, (9), P. 202–218.

7. Белова К. В. та ін. Наукова комунікація як складник фахової діяльності : метод. вказівки до практ. занять та самостійної роботи з дисципліни «Українська мова» для курсантів та студентів 1-го курсу техн. спец. / уклад.: К. В. Белова [та ін.]. Харків : ХНТУСГ «Харківський політехн. ін-т», 2020. 30 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/47443>

8. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила

складання. ДСТУ 8302:2015. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 20 с.

9. Бойко Д. О. Актуальні проблеми перекладу наукових текстів українською мовою. Сучасна філологія: теорія та практика : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ : Нац. акад. СБУ, 2021. С. 303–305.

10. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

11. Вакуленко М. О. Синтез дескриптивного та прескриптивного підходів у сучасній кодифікації українського наукового термінолексикону : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.21 – структурна, прикладна та математична лінгвістика. М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2020. 33 с. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/28340>

12. Гарбар І.В. Найтипівіші лексичні помилки у фаховому мовленні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія.* 2021. № 51. том 1. С. 27–30.

13. Голуб Н.Б. Риторика у вищій школі: монографія. Черкаси: Брама-Україна, 2008. 400 с.

14. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Вид. друге, істотно доповнене. Київ : КММ, 2019. 208 с.

15. Гуменяк В. О. Поняття «стиль» і «дискурс» в інтерпретаційних парадигмах сучасної лінгвістичної думки. *Лінгвістичні дослідження*, 2020, № 52. С. 148–159.

16. Дзекун Ю. О., Павлик О. Б., Синьо В. В. Літературний переклад як інструмент міжкультурної взаємодії (на прикладі творів німецької літератури). *Вісник науки та освіти. Серія: філологія, культура і мистецтво, педагогіка, історія та археологія, соціологія.* 2025. № 4 (34). С. 404–418.

17. Євтушенко І. П. Науковий стиль української мови. Київ : Либідь, 2020. 256 с.

18. Клецова О.Є. Культура мови, культура мовлення та правописні норми: лінгвістична вікторина. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія.* 2021. № 51. том 1. С. 54–58.

19. Коваль Т. В., Цюх Л. Й. Структурна класифікація термінів українських наукових текстів у галузі комп'ютерної лінгвістики: якісні та кількісні характеристики. *Розвиток філології та лінгвістики на сучасному історичному етапі : матеріали II науково-практичної конференції (Одеса, 11–12 грудня 2020 р.).* Одеса, 2020. С. 43–47. URL: 40dec2020.pdf (molodyvcheny.ua)

20. Колоз Ж. Основи академічного письма : практикум. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2019. 178 с. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3236>

21. Культура мовлення вчителя-словесника. Луганськ: Навчальна книга, 2007. 111 с.

22. Мех Н. О. Жанросфера сучасної української наукової комунікації. *Мова і міжкультурна комунікація*, 2019. Вип. 1. С. 64–73. URL: <http://www.journal.puet.edu.ua/index.php/mmk/article/view/1204>

23. Мудраков В., Павлик О., Лютко Н. «Людяне» та «ідеологічне»: до осмислення російсько-української війни в категоріях ідентичності. *Науковий вісник Дніпропетровського державного*

університету внутрішніх справ. 2023. № 2. С. 106–114.

24. Нагорна О. О. Мова як інструмент маніпуляції: стилістичний аналіз використання лексики у політичному й діловому дискурсі. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. № 32 (2). С. 64–68.

25. Нагорна О. О. Функціонально-стилістичні особливості юридичного, ділового та політичного дискурсів. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Філологія*. 2023. № 4 (9). С. 19–23.

26. Нагорна О. Розвиток неологізмів в англійській цифровій комунікації. *Академічні студії. Серія «Гуманітарні науки»*. 2024, №4. С.59–65.

27. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.

28. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми й термінологія і мовна практика фахівців : монографія. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.

29. Павлик О. Б. Когнітивні процеси в перекладі. Актуальні проблеми філології та перекладознавства : зб. наук. пр. Хмельницький : ХНУ, 2020. Вип. 21, ч. 2. С. 56–64.

30. Павлик О. Б. Поняття конверсії у сучасній німецькій мові. Актуальні проблеми філології та перекладознавства : зб. наук. пр. / редкол. Ю. Бойко. Хмельницький : ХНУ, 2019. Вип. 15. С. 58–62.

31. Павлик О. Б. Прагматичні аспекти в перекладі. Актуальні проблеми гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. пр. молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені І. Франка. Дрогобич, 2020. Вип. 31. С. 191–197.

32. Павлик О. Б. Стилістичне значення мовних одиниць. Актуальні проблеми філології та перекладознавства : зб. наук. пр. Хмельницький : ХНУ, 2020. Вип. 19. С. 39–42.

33. Павлик О. Б., Соболь Н. М. Використання стилістичних трансформацій у перекладі рекламних слоганів. Актуальні проблеми філології та перекладознавства : зб. наук. пр. / редкол. Ю. Бойко. Хмельницький : ХНУ, 2020. С. 75–78.

34. Педагогічна риторика: історія, теорія, практика : монографія / О. А. Кучерук, Н. Б. Голуб, О. М. Горошкіна, С. О. Караман та ін. ; за ред. О. А. Кучерук. Київ : КНТ, 2016. 258 с.

35. Петрова Т. О. Українська термінографічна критика: від витоків до сучасності. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Філологічні науки. Київ : Міленіум, 2018. Вип. 292. С. 208–217. URL: <http://dglb.nubip.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/8073>

36. Подолянчук О. В. Вживання слів «мати / бути» в текстах документів. Міжкультурні комунікації в галузі освіти : тези щорічної звітної конференції ХУУПу (19 березня 2021 р.). Хмельницький, 2021.

37. Подолянчук О. В. Вплив соціальних мереж на комунікативну компетенцію студентів. Публічне управління в Україні: виклики сьогодення та глобальні імперативи : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (18 травня 2023 р.). Хмельницький, 2023.

38. Подолянчук О. В. Фемінітиви в контексті сучасних викликів. Управлінські та правові засади забезпечення розвитку

України як європейської держави : збірник тез XXIX щорічної звітної наукової конференції науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів (Хмельницький, 27 березня 2025 р.). Хмельницький, 2025. С. 182.

39. Подолянчук О. Грамотність як запорука успіху студента та інвестиції в його майбутнє. Збірник тез V Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні напрями соціально-економічного розвитку держави в умовах глобалізації» (Хмельницький, 21–22 січня 2022 р.). Хмельницький, 2022. С. 196–197.

40. Подолянчук О. Мовна, мовленнєва, комунікативна компетенції студентів в умовах воєнного часу: виклики сьогодення. Вісник Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника. № 65. 2024. С.37-42. <https://lib-ro.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/23036/1/2024.65.4.podolianchuk.pdf>

41. Подолянчук О. Типові лексичні помилки як негативний фактор ефективної комунікативної діяльності фахівців у сфері туризму та соціального забезпечення. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2024. Вип. 23(91). С. 28–31.

42. Подолянчук О., Кузь В. Використання конструкцій «виключно», «лише», «в результаті» та «внаслідок» у законодавчій базі України: семантико-стилістичний і хронологічний аналіз. Наукові перспективи. 2025. № 12. С.497-506. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-12\(66\)-497-505](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-12(66)-497-505)

43. Подолянчук О., Кузь В. Фемінітиви в текстах документів. Вісник Прикарпатського нац.ун-ту імені В.Стефаника. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. 2024. №67. С.42-48.

44. Ревуцька С. К. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо». Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2018. 81 с. URL: <http://elibrary.donnuet.edu.ua/edprint/1379>

45. Стратулат Н. В., Яслик В. І. Нормативність як основний аспект наукового мовлення. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2020. Том 31(70). № 4. Ч. 1. С. 125–130. URL: <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.4-1/23>

46. Сурмін Ю. Науковий текст: специфіка, підготовка та презентація: навч.-метод. посібник. Київ: НАДУ, 2008. 184 с.

47. Терещенко Л. Я., Гомон А. М., Сухоруков В. А. Українська мова. Науковий стиль : навч. посіб. для студентів-іноземців технічних спеціальностей. Харків : НТУ «ХП», 2021. 146 с.

48. Тимкова В. А. Культура наукової української мови у професійному становленні фахівця. Наукові записки. Серія: Філологія (мовознавство). ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2020. Вип. 30. С. 41–53.

49. Черниш О. В. Академічне письмо: теорія і практика. Львів : Видавництво ЛНУ, 2021. 312 с.

50. Ярошенко Т., Чуканова С., Ярошенко О. Наукова комунікація в цифрову епоху. Київ : ВД КМА, 2024. 464 с.

51. Яхонтова Т.В. Основи англомовного наукового письма: навчальний посібник для студентів, аспірантів і науковців. Вид. 2-ге. Львів: ПАІС, 2003. 220 с.

Інформаційні ресурси

	<p>1. Наукова періодика України: http://www.nbuv.gov.ua</p> <p>2. Сайт Українського мовно-інформаційного фонду: http://www.ulif.org.ua</p> <p>3. Українська мова в Інтернеті: http://www.nowamowa.com.ua</p> <p>4. Культура мови: http://www.kultura-mowy.wikidot.com</p> <p>1. http://yak-my-hovorymo.wikidot.com/</p> <p>2. http://chak-chy-pravylnomy-hovorymo.wikidot.com/</p> <p>3. http://kultura-movy.wikidot.com/</p> <p>4. http://rodovyi-vidminok.wikidot.com/</p> <p>5. http://www.madslinger.com/mova/pravopys-2007/</p> <p>6. http://nepravylno-pravylno.wikidot.com/</p> <p>7. http://ros-ukr-idioms.wikidot.com/</p> <p>8. http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/http://sunsite.berkelev.edu/Libweb/</p> <p>9. http://www.texshare.edu/TexShareServices/Professional / digital.html http://eubasics.allmansland.com/</p> <p>10. Європейський Союз http://europa.eu.int/ документи, угоди, постанови, рекомендації Європейського Союзу та Ради Європи</p> <p>11. http://gun.com/wic/wisc/index.html міжнародні та національні мережі</p> <p>12. http://www.mediainfo.com/emedial/ сторінка MediaLinks, що пропонує посилання до безлічі видань</p> <p>13. http://Ayuww.N24.de/Nachrichten 24</p> <p>14. http://www.dwelle.de/ Deutsche Welle</p>
--	--

Навчальний контент

	№ теми	Назва теми	Усього	У тому числі				
				лекції	СЗ/ПЗ	лаб. зан.	інд. завд	СРС
				4	5	6	7	8
Тематичний план навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1							
	Наукова комунікація як складова наукової діяльності							
	1.	Мовна особистість науковця-дослідника в соціокультурній парадигмі ХХІ ст.	16	2	2	-	-	12
	2.	Науковий стиль української мови: загальна характеристика і специфічні риси. З історії становлення і розвитку наукового стилю української мови. Мовні особливості української наукової мови	15	1	2	-	-	12
	3.	З історії становлення і розвитку наукового стилю української мови	15	1	2	-	-	12
4.	Мовні особливості української наукової	14	-	2	-	-	12	

	МОВИ						
	Усього годин за ЗМ 1	60	4	8	-	-	48
Змістовий модуль 2 Культура писемного наукового мовлення The culture of written scientific discourse Kultur der schriftlichen wissenschaftlichen Sprache							
1.	Наукові тексти різних жанрів: властивості і структурно-сміслові компоненти / Scientific texts of various genres: properties and structural-semantic components / Wissenschaftliche Texte verschiedener Genres: Eigenschaften und Strukturmerkmale	12	-	2	-	-	10
2.	Композиція писемного наукового тексту / Composition of a written scientific text / Komposition der schriftlichen wissenschaftlichen Texte	12	-	2	-	-	10
3.	Мовне оформлення результатів наукової роботи / Language presentation of scientific work results / Sprachliche Gestaltung der Ergebnisse der wissenschaftlichen Arbeit	12	-	2	-	-	10
4.	Наукова стаття як самостійний науковий твір / A scientific article as an independent scientific work / Wissenschaftlicher Artikel als selbstständige wissenschaftliche Arbeit	12	-	2	-	-	10
5.	Науковий відгук і наукова рецензія / Scientific review and scientific commentary / Wissenschaftliche Rezension	12	-	2	-	-	10
	Усього годин за ЗМ 1	60	0	10	-	-	50
Змістовий модуль 3 Культура усної наукової комунікації The culture of oral scientific communication Kultur der mündlichen wissenschaftlichen Sprache							
1.	Виступ із науковим повідомленням /	10	-	1	-	-	9

		Presentation of a scientific report / Vortrag mit dem wissenschaftlichen Bericht						
	2.	Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці / Speech behaviour in oral scientific discussion and debate / Sprachliches Benehmen in der mündlichen wissenschaftlichen Diskussion, Polemik	10	-	-	-	-	10
	3.	Презентація наукового виступу / Presentation of a scientific paper / Präsentation des wissenschaftlichen Vortrags	10	-	1	-	-	9
		Усього годин ЗМЗ	30	0	2	-	-	28
		Усього годин	150	4	20	-	-	126
Методи навчання та форми поточного контролю	<p>Під час лекційних занять застосовуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - традиційний усний виклад змісту теми; - слайдова презентація. <p>На семінарських заняттях застосовуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дискусійне обговорення проблемних питань; - ситуаційні завдання; - побудова логічних схем; - редагування фахових текстів; - публічні виступи. <p>Поточний контроль знань з навчальної дисципліни проводиться у формах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) усне опитування на семінарських заняттях; 2) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування; 3) складання окремих видів документів за ситуаційними завданнями; 4) робота із словниками; опрацювання фахової термінології; 5) робота із фаховими науковими текстами: редагування, коректування словосполучень, речень, текстів; 6) захист підготовленого публічного виступу. <p>Словесні методи навчання: розповідь, пояснення, навчальна лекція, бесіда, навчальна дискусія.</p> <p>Наочні методи навчання: ілюстрування, демонстрування.</p> <p>Практичні методи навчання: вправи.</p> <p>Активні методи навчання: моделювання професійних ситуацій (кейс-метод), рольові та ділові ігри, проведення «круглих столів», «мозкові атаки».</p>							
Лекційні заняття	<p align="center">Лекційне заняття 1</p> <p align="center">Тема 1. Мовна особистість науковця-дослідника в соціокультурній парадигмі XXI ст.</p> <p>1. Науковий стиль як об'єкт дослідження.</p>							

	<p>2. Форми та моделі наукової мови. 3. Закони наукового спілкування. 4. Мовно-інформаційна компетенція дослідника.</p> <p style="text-align: center;">Лекційне заняття 2</p> <p>Тема 2. Науковий стиль української мови: загальна характеристика і специфічні риси. З історії становлення і розвитку наукового стилю української мови. Мовні особливості української наукової мови</p> <p>1. Мета, завдання, сфера використання, основні функції наукового стилю. 2. Науково-діловий підстиль і його жанри. 3. Традиційні стильові ознаки наукової мови.</p> <p style="text-align: center;">Тема 3. З історії становлення і розвитку наукового стилю української мови</p> <p>1. Елементи наукового стилю української мови в давній книжній українській мові. 2. Розвиток української наукової мови на сучасному етапі. 3. Роль і місце лексикографії в розвитку наукової української мови.</p>
<p style="text-align: center;">Семінарські заняття</p>	<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 1 Наукова комунікація як складова наукової діяльності</p> <p style="text-align: center;">Семінарське заняття 1 Тема 1. Мовна особистість науковця-дослідника в соціокультурній парадигмі XXI ст. Практична складова</p> <p>Виконання усних та письмових (тестових) завдань з питань теми заняття.</p> <p>1. Які особливості усного наукового повідомлення на рівні PhD-дослідження? 2. Якою є оптимальна структура наукового виступу аспіранта? 3. Які мовні та стилістичні норми забезпечують наукову коректність усного повідомлення? 4. Як адаптувати науковий виступ до різних типів академічної аудиторії? 5. Які типові комунікативні помилки трапляються під час наукових виступів і як їх уникати?</p> <p>Практичні завдання: Підготувати усне наукове повідомлення (3–5 хв) за темою власного дисертаційного дослідження. Скласти план наукового виступу (вступ – основна частина – висновки) з урахуванням вимог академічної культури. Проаналізувати запропонований зразок наукового виступу (кейс) з позицій структури та мовного оформлення.</p> <p>Методи навчання та форми поточного контролю</p> <p>1) обговорення за темою заняття (виступи/ дебати/ дискусії, доповіді / наукові семінари тощо) – 3 бали; 2) аудиторна письмова робота у формі виконання письмових (тестових) завдань за темою заняття – 2 бали.</p>

Семінарське заняття 2

Тема 2. Науковий стиль української мови: загальна характеристика і специфічні риси. Мовні особливості української наукової мови

1. Яку роль відіграє презентація у сприйнятті результатів наукового дослідження?
2. Які принципи відбору та структурування матеріалу для презентації наукового виступу?
3. Як забезпечити баланс між усним мовленням і візуальним супроводом?
4. Які мовні особливості коментаря до презентації в академічному середовищі?
5. Як дотримуватися принципів академічної доброчесності під час презентації наукових результатів?

Практичні завдання:

Розробити презентацію (8–10 слайдів) до наукового виступу за темою власного дослідження.

Усно представити фрагмент презентації (1–2 слайди) з науковим коментарем.

Відредагувати презентацію з урахуванням зауважень щодо структури, мови та візуального оформлення.

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) обговорення за темою заняття (виступи/ дебати/ дискусії, доповіді / наукові семінари тощо) – 3 бали;
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання письмових (тестових) завдань за темою заняття – 2 бали.

Семінарське заняття 3

Тема 3. З історії становлення і розвитку наукового стилю української мови

1. Які історичні етапи виділяють у розвитку наукового стилю української мови?
2. Які фактори (соціальні, культурні, освітні) впливали на формування наукового стилю?
3. Як змінювались мовні засоби наукового стилю від початку формування до сучасності?
4. Які відмінності між українським науковим стилем і науковими стилями інших європейських мов у різні історичні періоди?
5. Як історичні трансформації наукового стилю вплинули на сучасну академічну комунікацію в Україні?

Практичні завдання:

Скласти хронологічну схему розвитку наукового стилю української мови з основними етапами та авторами.

Підготувати короткий усний огляд (3–5 хв) одного історичного етапу з прикладами мовних засобів.

Проаналізувати текст наукового стилю різних періодів (класичний, радянський, сучасний) і визначити відмінності у словниковому та синтаксичному оформленні.

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) обговорення за темою заняття (виступи/ дебати/ дискусії, доповіді / наукові семінари тощо) – 3 бали;
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання письмових (тестових) завдань за темою заняття – 2 бали.

Семінарське заняття 4

Тема 4. Мовні особливості української наукової мови

1. Які лексичні особливості характерні для сучасної української наукової мови?
2. Які синтаксичні конструкції та стилістичні засоби забезпечують академічну точність і логічність викладу?
3. Як відрізнити наукову мову від публіцистичної, художньої або розмовної?
4. Які тенденції розвитку української наукової мови в XXI столітті?
5. Як адаптувати мовні засоби наукової мови для міждисциплінарної та міжнародної аудиторії?

Практичні завдання:

Проаналізувати уривок наукового тексту з точки зору лексики, синтаксису та стилю.

Підготувати короткий письмовий фрагмент наукового тексту з дотриманням мовних норм.

Усно представити приклади відмінності між науковим і популярним стилем (3–5 хв).

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) обговорення за темою заняття (виступи/ дебати/ дискусії, доповіді / наукові семінари тощо) – 3 бали;
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання письмових (тестових) завдань за темою заняття – 2 бали.

Змістовий модуль 2

Культура писемного наукового мовлення

The culture of written scientific discourse

Kultur der schriftlichen wissenschaftlichen Sprache

Семінарське заняття 5

Тема 1. Наукові тексти різних жанрів: властивості і структурно-сміслові компоненти / Scientific texts of various genres: properties and structural-semantic components / Wissenschaftliche Texte verschiedener Genres: Eigenschaften und Strukturmerkmale

1. Які основні жанри наукових текстів існують у сучасній академічній практиці (стаття, рецензія, теза, монографія, оглядова стаття)?
2. Які структурно-сміслові компоненти обов'язкові для кожного жанру?
3. Як жанрові особливості впливають на вибір мовних засобів і стилю викладу?
4. Які критерії оцінки ефективності наукового тексту з урахуванням жанрових особливостей?
5. Як особливості дисципліни впливають на структуру та зміст наукового тексту?

Практичні завдання

Проаналізувати приклад наукового тексту певного жанру, виділити його структурно-сміслові компоненти.

Підготувати короткий письмовий фрагмент власного наукового тексту у заданому жанрі (3–5 абзаців).

Усно представити аналіз жанрових особливостей обраного тексту (3–5 хв) з обґрунтуванням вибору мовних засобів.

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) обговорення за темою заняття (виступи/ дебати/ дискусії,

- доповіді / наукові семінари тощо) – 3 бали;
2) аудиторна письмова робота у формі виконання письмових (тестових) завдань за темою заняття – 2 бали.

Семінарське заняття 6

Тема 2. Композиція писемного наукового тексту / Composition of a written scientific text / Komposition der schriftlichen wissenschaftlichen Texte

1. Які основні принципи композиції наукового тексту та їхнє значення для академічної комунікації?
2. Як структурно організувати текст: вступ, основна частина, висновки, додатки?
3. Які типи абзаців і логічні зв'язки між ними характерні для письмового наукового тексту?
4. Як забезпечити послідовність та чіткість викладу матеріалу в тексті різних жанрів?
5. Які типові помилки у композиції наукового тексту та як їх уникати?

Практичні завдання

Скласти план наукового тексту за обраною темою з урахуванням логічної композиції.

Переписати уривок тексту, покращивши композицію та зв'язки між абзацами.

Усно представити композицію власного тексту (3–5 хв), пояснивши вибір структури та логічних зв'язків.

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) обговорення за темою заняття (виступи/ дебати/ дискусії, доповіді / наукові семінари тощо) – 3 бали;
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання письмових (тестових) завдань за темою заняття – 2 бали.

Семінарське заняття 7

Тема 3. Мовне оформлення результатів наукової роботи / Language presentation of scientific work results / Sprachliche Gestaltung der Ergebnisse der wissenschaftlichen Arbeit

1. Які мовні засоби забезпечують точну та зрозумілу передачу наукових результатів?
2. Як обирати терміни та поняття для опису результатів у різних наукових дисциплінах?
3. Які стилістичні прийоми підвищують переконливість та академічну точність викладу?
4. Як уникнути двозначностей і неточностей у науковому тексті?
5. Які відмінності у мовному оформленні результатів у різних жанрах наукового письма (стаття, теза, звіт)?

Практичні завдання

Підготувати письмовий опис результатів власного дослідження, дотримуючись мовних та стилістичних норм.

Проаналізувати приклад наукового тексту та виділити мовні засоби, що забезпечують точність і переконливість.

Усно представити опис результатів дослідження (3–5 хв), пояснивши вибір мовних засобів і стилістики.

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) обговорення за темою заняття (виступи/ дебати/ дискусії,

- доповіді / наукові семінари тощо) – 3 бали;
2) аудиторна письмова робота у формі виконання письмових (тестових) завдань за темою заняття – 2 бали.

Семінарське заняття 8

Тема 4. Наукова стаття як самостійний науковий твір / A scientific article as an independent scientific work / Wissenschaftlicher Artikel als selbstständige wissenschaftliche Arbeit

1. Які ознаки роблять статтю самостійним науковим твором?
2. Які структурні та змістові компоненти є обов'язковими для наукової статті?
3. Як тема і цільова аудиторія впливають на стиль та подачу матеріалу?
4. Які принципи академічної доброчесності необхідно дотримуватися при підготовці статті?
5. Як оцінити ефективність подачі інформації у статті та її наукову цінність?

Практичні завдання

Підготувати план власної наукової статті з виділенням ключових розділів і логічної структури.

Усно представити основні тези статті (3–5 хв), обґрунтувавши вибір структурних і змістових компонентів.

Проаналізувати приклад опублікованої наукової статті, виділити сильні та слабкі сторони мовного та композиційного оформлення.

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) обговорення за темою заняття (виступи/ дебати/ дискусії, доповіді / наукові семінари тощо) – 3 бали;
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання письмових (тестових) завдань за темою заняття – 2 бали.

Семінарське заняття 9

Тема 5. Науковий відгук і наукова рецензія / Scientific review and scientific commentary / Wissenschaftliche Rezension

1. Які функції виконує науковий відгук та рецензія у науковій комунікації?
2. Які структурні компоненти відгуку і рецензії є обов'язковими?
3. Які критерії оцінки наукової роботи в рецензії?
4. Які мовні засоби забезпечують академічну об'єктивність і коректність висловлювань у рецензії?
5. Як дотримуватися етичних та академічних норм при підготовці відгуку чи рецензії?

Практичні завдання

Написати короткий письмовий відгук на наукову статтю або розділ дисертації.

Усно представити основні моменти рецензії (3–5 хв), аргументуючи оцінки та зауваження.

Проаналізувати приклад рецензії, виділити сильні та слабкі аспекти мовного та структурного оформлення

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) обговорення за темою заняття (виступи/ дебати/ дискусії, доповіді / наукові семінари тощо) – 3 бали;
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання письмових (тестових) завдань за темою заняття – 2 бали.

Змістовий модуль 3
Культура усної наукової комунікації
The culture of oral scientific communication
Kultur der mündlichen wissenschaftlichen Sprache

Семінарське заняття 10

Тема 1. Виступ із науковим повідомленням / Presentation of a scientific report / Vortrag mit dem wissenschaftlichen Bericht

Тема 3. Презентація наукового виступу / Presentation of a scientific paper / Präsentation des wissenschaftlichen Vortrags

1. Які ключові вимоги до усного наукового повідомлення на рівні аспіранта?
2. Якою має бути структура наукового виступу (вступ – основна частина – висновки)?
3. Які мовні та стилістичні особливості забезпечують переконливість і академічну точність виступу?
4. Як поєднати усний виступ із візуальним супроводом презентації, щоб не перевантажити аудиторію?
5. Які типові помилки у виступах аспірантів і як їх уникати, дотримуючись принципів академічної доброчесності?

Практичні завдання

Підготувати усне наукове повідомлення (3–5 хв) за темою власного дослідження.

Розробити презентацію (8–10 слайдів) до наукового виступу з урахуванням структури і логічної послідовності.

Усно представити 1–2 слайди з коментарем та отримати зворотний зв'язок від групи.

Відредагувати презентацію та виступ на основі зауважень щодо мови, структури і візуальної подачі.

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) обговорення за темою заняття (виступи/ дебати/ дискусії, доповіді / наукові семінари тощо) – 3 бали;
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання письмових (тестових) завдань за темою заняття – 2 бали.

**Самостійна
робота
здобувачів
вищої освіти**

Самостійна робота є однією з основних складових оволодіння навчальним матеріалом і виконується в позааудиторний час, передбачений тематичним планом навчальної дисципліни.

Під час вивчення навчальної дисципліни аспіранти повинні навчитися самостійно мислити, поглиблювати засвоєні на практичних заняттях знання, опанувати практичні навички спілкування за професійним спрямуванням.

Форма контролю самостійної роботи – перевірка конспекту або обговорення на практичному занятті. Питання самостійної роботи виносяться на поточний, модульний і підсумковий семестровий контроль.

З метою самостійного визначення рівня засвоєння теоретичного матеріалу пропонуються питання для самоопрацювання та самоконтролю.

Аналіз наукових текстів.

Опрацюйте наукову працю англійського інженера Л. Солімара, який дає рекомендації з написання наукових статей молодим ученим:

прочитайте текст, використовуючи інформаційно-пошукове і аналітико-критичне способи читання;

поділіть текст на абзаци, аргументуйте свій вибір;

виділіть основні структурно-сміслові частини поданого тексту.

Питання про підготовку наукових статей до публікації неодноразово розглядалося з різних точок зору, але все-таки багато його сторін до тепер залишалися без уваги. Викликає здивування також той факт, що великі успіхи, досягнуті за останнє десятиліття в проведенні наукових досліджень, майже не наблизили нас до остаточного вирішення цього питання. На тему про те, як писати статті, написана безліч книг і брошур, але всі вони присвячені або розпливчати рекомендаціям загального характеру («пишіть зрозуміло», «пояснійте свої думки», «не відхиляйтеся від теми» і т. д.), або порадам відносно технічного оформлення («з одного краю сторінки повинні бути залишені поля», «підписи під малюнками повинні бути віддруковані на машинці», «розмір ілюстрацій не повинен перевищувати 10 см x 15 см» і т. д.). Не заперечуючи серйозності і важливості цих порад, я все ж таки вважаю, що вони зачіпають лише обмежене коло другорядних питань. У цій замітці я не збираюся висловлювати нові ідеї, а просто хочу поділитися своїм досвідом в складанні технічних статей і цінними зауваженнями, які я свого часу отримував від друзів і знайомих. Цілий ряд причин (від звичайної графоманії до прагнення поліпшити своє суспільне становище) спонукає людину писати і публікувати свої наукові роботи. Я не вдаватимуся в подробиці і обмежуся розглядом лише чотирьох головних мотивів: 1) безкорисливе прагнення до поширення знань; 2) турбота про власний пріоритет; 3) неспокій за свою професійну репутацію; 4) прагнення просунути по службі. Тепер мені хотілося б торкнутися становища молодого автора (не має могутніх співавторів), статті якого треба буде пройти рецензування. Як забезпечити прийом статті до опублікування? Звичайно рецензенти підбираються з числа провідних учених, щоб відфільтрувати із загального потоку рукописів ті, які варто надрукувати (після редагування). На лихо, у відомих учених, як правило, часу мало, а обов'язків багато, до того ж вони несуть тягар адміністративних турбот. Вони не можуть приділити основну частину свого пообіднього часу читанню якоїсь однієї статті, проте саме вони повинні зробити критичні зауваження. Авторів-початківцю варто враховувати цю обставину і, щоб потім не витратити даремно часу на скарги, потрібно писати свою статтю так, щоб вона із самого початку задовольняла вимогам рецензента, гострі очі якого знайдуть найменшу аномалію. Якщо стаття занадто довга, автора обвинуватять у багатослівності, якщо стаття занадто коротка, йому порадять зібрати додатковий матеріал. Якщо він доповідає про суто експериментальну роботу, то буде піддано критиці «обґрунтування», якщо він пропонує на обговорення елементарну теорію, його назвуть «поверховим». Якщо він наводить занадто великий список використаної літератури, його віднесуть до «неоригінальних», якщо він узагалі ні на кого не посилається, на ньому поставлять клеймо «самовпевненого». Тому я пропоную компроміс. Стаття повинна мати обсяг від 8 до 12 сторінок, віддрукованих на машинці (через два інтервали і з правильно залишеними полями, звичайно), і близько однієї третини її варто зайняти математичними формулами. У формулах не слід скупитися на інтеграли і спеціальні функції. Кількість посилань на літературу

	<p>повинна коливатися між шістьма і дванадцятьма, причому половина з них має належати до відомих праць (рецензент чув про них), а половина, що залишилася,</p> <p>- до невідомого (рецензент про них не чув). Використовуючи наведені вище поради, автор може бути впевнений, що стаття пройде незалежно від її змісту. Побіжний перегляд такої статті викликає прихильність рецензента. Далі все залежить від його реакції протягом наступних тридцяти хвилин. Якщо за цей час він зможе швидко зробити критичні зауваження по трьох несуттєвих помилках, стаття буде прийнята. Якщо рецензент не знайде очевидних пунктів, що заслуговують критики, його протидія тільки зміцниться. Він візьме перше припущення, що потрапило на очі (причому саме те, що є невиразним), оголосить його необґрунтованим і порадить повернути статтю для доопрацювання. Таким чином, головне завдання автора – дати рецензентові матеріал для трьох несуттєвих зауважень. Нижче ми наводимо кілька рекомендацій для полегшення вибору такого матеріалу:</p> <p>1. Підберіть невдалу назву (усі рецензенти люблять пропонувати свої заголовки). 2. «Забудьте» визначити одне з позначень у першому ж рівнянні. 3. Зробіть орфографічну помилку в слові (тільки в одному!), що часто пишуть з помилкою. 4. Відхиліться від звичайних позначень (мова йде тільки про один параметр). 5. Пишіть $\exp(x)$ \exp упереміж. Вимоги до вже відомого автора (який надрукував щонайменше десяток робіт) значно нижчі. Він може писати барвистий вступ, порушити кілька гострих питань в основному тексті, може зізнатися, що він не повністю розуміє результати своїх досліджень і т. ін.». Сподіваюся, що приведені мною зауваження сприятимуть кращому розумінню суті роботи по складанню наукової статті і в той же час послужать керівництвом для авторів, що починають.</p> <p>Завдання 2. Складіть питальний, номінативний (простий і складний), а також тезовий плани статті з попереднього завдання.</p> <p>Завдання 3. Спроектуйте композицію власного дослідження. Зверніть увагу не лише на основні компоненти композиції, але й на графічне оформлення плану роботи.</p> <p>Самостійна робота оцінюється у 30 балів.</p>
--	--

Політика та контроль	
<p>Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття</p>	<p>Перескладання лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р. № 523/25 (https://surl.li/liuxqd) (у новій редакції).</p> <p>Перескладання лекції: виконання завдання за темою пропущеної лекції.</p> <p>Перескладання семінарських занять: усне опитування по питаннях семінару.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p style="text-align: center;">Питання для підсумкового контролю (залік) - I семестр Змістовий модуль 1 Наукова комунікація як складова наукової діяльності</p> <p>1. Які особливості усного наукового повідомлення на рівні PhD-дослідження?</p> <p>2. Якою є оптимальна структура наукового виступу аспіранта?</p>

3. Які мовні та стилістичні норми забезпечують наукову коректність усного повідомлення?
4. Як адаптувати науковий виступ до різних типів академічної аудиторії?
5. Які типові комунікативні помилки трапляються під час наукових виступів і як їх уникати?
6. Яку роль відіграє презентація у сприйнятті результатів наукового дослідження?
7. Які принципи відбору та структурування матеріалу для презентації наукового виступу?
8. Як забезпечити баланс між усним мовленням і візуальним супроводом?
9. Які мовні особливості коментаря до презентації в академічному середовищі?
10. Як дотримуватися принципів академічної доброчесності під час презентації наукових результатів?
11. Які історичні етапи виділяють у розвитку наукового стилю української мови?
12. Які фактори (соціальні, культурні, освітні) впливали на формування наукового стилю?
13. Як змінювались мовні засоби наукового стилю від початку формування до сучасності?
14. Які відмінності між українським науковим стилем і науковими стилями інших європейських мов у різні історичні періоди?
15. Як історичні трансформації наукового стилю вплинули на сучасну академічну комунікацію в Україні?
16. Які лексичні особливості характерні для сучасної української наукової мови?
17. Які синтаксичні конструкції та стилістичні засоби забезпечують академічну точність і логічність викладу?
18. Як відрізнити наукову мову від публіцистичної, художньої або розмовної?
19. Які тенденції розвитку української наукової мови в XXI столітті?
20. Як адаптувати мовні засоби наукової мови для міждисциплінарної та міжнародної аудиторії?

**Питання для підсумкового контролю (екзамен) - II семестр
Змістовий модуль 2**

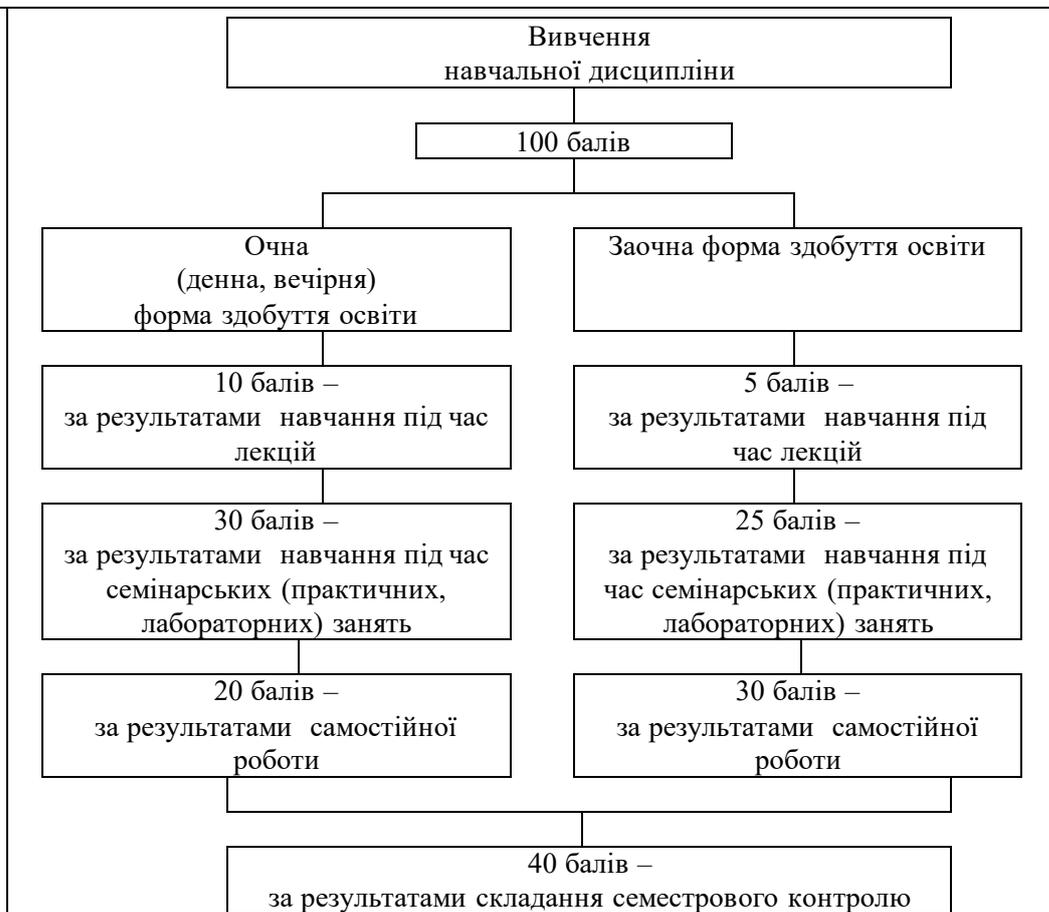
Культура писемного наукового мовлення

The culture of written scientific discourse

Kultur der schriftlichen wissenschaftlichen Sprache

1. Назвіть основні жанри наукових текстів (стаття, рецензія, теза, монографія, оглядова стаття) та їхні структурно-сміслові компоненти.
2. Вкажіть специфіку лексики і стилістики для кожного жанру.
3. Які принципи логічної побудови наукового тексту (вступ, основна частина, висновки, додатки)?
4. Як забезпечити послідовність та зв'язність аргументації?
5. Які терміни та стилістичні засоби використовуються для точного опису результатів?
6. Як уникнути двозначностей і неточностей у письмовому науковому тексті?
7. Що робить статтю самостійним науковим твором?
8. Які критерії оцінки її якості (структура, логічність, мова, наукова

	<p>цінність)?</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Які функції виконує рецензія і відгук у науковій комунікації? 10. Які мовні засоби забезпечують академічну об'єктивність? 11. Які структурні компоненти обов'язкові у рецензії? 12. Які принципи академічної доброчесності потрібно дотримуватися при написанні тексту, статті, рецензії? 13. Як правильно оформлювати цитати та джерела? 14. Проаналізувати уривок наукового тексту різних жанрів і виділити його структурні компоненти та мовні засоби. 15. Написати короткий фрагмент статті або рецензії з дотриманням стилістичних норм. 16. Скласти план наукової статті або тез із зазначенням композиційних елементів. <p style="text-align: center;">Змістовий модуль 3 Культура усної наукової комунікації The culture of oral scientific communication Kultur der mündlichen wissenschaftlichen Sprache</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які вимоги до усного виступу аспіранта? 2. Які мовні та стилістичні засоби забезпечують переконливість і точність? 3. Які типові помилки у виступах аспірантів і як їх уникати? 4. Яка логіка побудови виступу: вступ, основна частина, висновки? 5. Як адаптувати структуру виступу під різну аудиторію (фахова, міждисциплінарна, широка)? 6. Як ефективно поєднувати усний виступ із візуальними матеріалами (слайди, графіки, схеми)? 7. Які правила оформлення презентації забезпечують зрозумілість і логічність? 8. Які прийоми підвищують академічну переконливість (логічні зв'язки, терміни, фразеологія)? 9. Як забезпечити чіткість викладу та уникнути двозначностей під час усного виступу? 10. За якими критеріями оцінюють логічність, зрозумілість та переконливість виступу і презентації? 11. Як проводити самоаналіз і отримувати конструктивний зворотний зв'язок? 12. Підготувати короткий усний науковий виступ (3–5 хв) за темою власного дослідження. 13. Усно представити один слайд із коментарем, отримати зворотний зв'язок, відредагувати виступ.
<p style="text-align: center;">Критерії оцінювання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Положення про організацію освітнього процесу у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р. № 523/25 (https://surl.li/liuxqd) (у новій редакції). 2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf) <p>Нарахування балів здобувачам вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:</p>

Обсяг балів, здобутих здобувачем вищої освіти під час **лекцій** з навчальної дисципліни, визначається у пропорційному співвідношенні до кількості відвіданих лекцій. Загальна кількість балів визначається за формулою:

$$\sum_{л} = \Phi_{л} / \Pi_{л} \times \text{Мах}, \text{ де:}$$

$\sum_{л}$ – загальна кількість балів;

$\Phi_{л}$ – кількість фактично відвіданих лекцій;

$\Pi_{л}$ – планова кількість лекцій, визначена робочою програмою;

Мах – максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за роботу на лекціях.

Кількість балів, здобутих здобувачем вищої освіти під час **семінарських** (практичних, лабораторних) занять з навчальної дисципліни, визначається за формулою:

$$\sum_{с} = (B_1 + B_2 + \dots + B_n) / n \times K, \text{ де:}$$

$\sum_{с}$ – загальна кількість балів;

B – кількість балів, отриманих на одному занятті;

n – кількість семінарських (практичних, лабораторних) занять, визначених робочою програмою;

K – коефіцієнт, який, як правило, дорівнює 7 (для денної форми здобуття освіти) або 6 (для заочної форми здобуття освіти).

Коефіцієнт K може бути іншим з урахуванням специфіки навчальної дисципліни.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття здобувачеві вищої освіти до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти наведені

у п. 4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

Обсяг балів за самостійну роботу визначається за виконання 3 письмових завдань. Загалом за виконання самостійної роботи здобувач вищої освіти заочної форми навчання може одержати максимально – 30 балів за запропоновані види роботи.

Семестрова оцінка за іспит не може перевищувати 40 балів та визначено Положенням про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf).

Підсумовування балів за результатами вивчення навчальної дисципліни здійснюється як правило, на підставі результатів поточного контролю;

Семестрова оцінка із залікової навчальної дисципліни (за умови, що здобувачем за поточний контроль накопичено 36 і більше балів) обчислюється за формулою:

$$\sum c = \text{Бпк} * 100 / 60, \text{ де:}$$

$\sum c$ – загальна кількість балів;

Бпк – кількість балів, отриманих за поточний контроль.

Здобувач освіти, який бажає отримати підсумковий бал вищий за розрахунковий (відповідно до зазначеної формули) із залікової навчальної дисципліни, має право скласти семестровий залік. У такому разі семестрова оцінка із залікової навчальної дисципліни обчислюється шляхом додавання накопичених здобувачем освіти балів з поточного та семестрового контролю.

У разі отримання здобувачем вищої освіти на заліку підсумкової оцінки, що є нижчою ніж розрахункова, йому виставляється розрахункова оцінка. Перерозподіл балів, в межах максимально можливого одержання їх кількості за надані здобувачам вищої освіти відповіді в усній та письмовій формі відповідно на питання, практичного завдання і тестові завдання екзаменаційного білета, наведено в табл. 1.

Таблиця 1. Розподіл балів для семестрового контролю у формі екзамену

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер питань екзаменаційного білета / кількість балів			Разом балів
		1	2	3	
1.	Максимальна кількість балів за відповідь на питання	15	15	10	40
	<i>Усього балів</i>	15	15	10	40,0

Можливість визнання результатів неформальної освіти

Здобувачу вищої освіти визнаються результати неформальної освіти за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, у порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (<https://surl.li/fxneax>) (за умови наявності сертифікату). Кількість зарахованих балів залежить від тематики онлайн курсу.

Здобувачу вищої освіти можуть визнаватись результати участі у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо. Оцінювання результатів неформальної та/або інформальної освіти

	здійснюється відповідно до обсягу та складності виконаних завдань, а кількість балів визначається викладачем навчальної дисципліни.
Політика академічної доброчесності	Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (http://univer.km.ua/doc/Etichniy_kodeks.pdf)
Зворотний зв'язок	1. Під час аудиторних занять, консультацій. 2. За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань здобувачів вищої освіти, що проводяться в університеті.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

	Доцентка кафедри мовознавства, кандидатка філологічних наук, доцентка Ольга ПОДОЛЯНЧУК ,
РОЗРОБНИКИ	доцентка кафедри мовознавства, кандидатка педагогічних наук, доцентка Ольга ПАВЛИК , Завідувачка кафедри мовознавства, докторка педагогічних наук, професорка Ольга НАГОРНА
ГАРАНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ СХВАЛЕНО	Професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, доктор економічних наук, професор Віктор СИНЧАК рішення кафедри мовознавства 23 жовтня 2025 року, протокол № 3.